

B8-0567/2017

19.10.2017

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas pagal Darbo tvarkos taisyklių 106 straipsnio 2 ir 3 dalis

dėl Komisijos įgyvendinimo reglamento, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1107/2009 dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką pratęsiama veikliosios medžiagos glifosato patvirtinimo galiojimas ir iš dalies keičiamas Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 540/2011 priedas, projekto
(D053565-01 – 2017/2904(RSP))

Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetas

Atsakingi Parlamento nariai: Pavel Poc, Kateřina Konečná, Bas Eickhout,
Piernicola Pedicini ir Frédérique Ries

Europos Parlamento rezoliucija dėl Komisijos įgyvendinimo reglamento, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1107/2009 dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką pratęsiamas veikliosios medžiagos glifosato patvirtinimo galiojimas ir iš dalies keičiamas Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 540/2011 priedas, projekto (D053565-01 – 2017/2904(RSP))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos įgyvendinimo reglamento, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1107/2009 dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką pratęsiamas veikliosios medžiagos glifosato patvirtinimo galiojimas ir iš dalies keičiamas Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 540/2011 priedas, projektą,
- atsižvelgdamas į 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1107/2009 dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką ir panaikinantį Tarybos direktyvas 79/117/EEB ir 91/414/EEB¹, ypač į jo 20 straipsnio 1 dalį,
- atsižvelgdamas į 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai², 11 ir 13 straipsnius,
- atsižvelgdamas į 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 178/2002, nustatančio maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančio Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančio su maisto saugos klausimais susijusias procedūras³, 7 straipsnį,
- atsižvelgdamas į Europos maisto saugos tarnybos (EFSA) išvadą dėl veikliosios medžiagos glifosato, kaip pesticido, rizikos vertinimo tarpusavio peržiūros⁴,
- atsižvelgdamas į Europos cheminių medžiagų agentūros (ECHA) Rizikos vertinimo komiteto (RAC) nuomonę, kurioje siūloma derinti glifosato klasifikavimą ir ženklinimą ES lygmeniu⁵,
- atsižvelgdamas į savo 2016 m. balandžio 13 d. rezoliuciją dėl Komisijos įgyvendinimo reglamento, kuriuo pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1107/2009 dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką pratęsiamas veikliosios medžiagos glifosato patvirtinimo galiojimas ir iš dalies keičiamas Įgyvendinimo reglamento (ES) Nr. 540/2011 priedas, projekto⁶,

¹ OL L 309, 2009 11 24, p. 1.

² OL L 55, 2011 2 28, p. 13.

³ OL L 31, 2002 2 1, p. 1.

⁴ <http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4302>.

⁵ <https://echa.europa.eu/documents/10162/2d3a87cc-5ca1-31d6-8967-9f124f1ab7ae>.

⁶ Priimti tekstai, P8_TA(2016)0119.

- atsižvelgdamas į Europos piliečių iniciatyvą „Uždrausti glifosatą ir apsaugoti žmones ir aplinką nuo toksiškų pesticidų“¹,
 - atsižvelgdamas į Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto pasiūlymą dėl rezoliucijos,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 106 straipsnio 2 ir 3 dalis,
- A. kadangi Reglamento (EB) Nr. 1107/2009 tikslas – užtikrinti aukštą žmonių ir gyvūnų sveikatos bei aplinkos apsaugos lygį ir pagerinti vidaus rinkos veikimą suderinant augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką taisykles bei kartu padidinti žemės ūkio produktyvumą; kadangi Reglamento (EB) Nr. 1107/2009 nuostatos grindžiamos atsargumo principu;
 - B. kadangi šiuo metu iš visų herbicidų pasaulyje daugiausia pagaminama sisteminio herbicido glifosato; kadangi visame pasaulyje 76 proc. glifosato sunaudojama žemės ūkyje; kadangi jis taip pat plačiai naudojamas miškininkystėje, miestuose ir soduose; kadangi 72 proc. 1974–2014 m. visame pasaulyje sunaudoto glifosato buvo išpurkšta per pastaruosius 10 metų;
 - C. kadangi visuomenė visų pirma patiria jo poveikį gyvendami šalia purškiamų teritorijų, naudodami daiktus namuose ir maitindamiesi; kadangi glifosato poveikis didėja didėjant bendram glifosato naudojimui; kadangi glifosato ir dažniausiai pasitaikančių jo koformulantų poveikį žmonių sveikatai reikia nuolat stebėti; kadangi glifosato ir (arba) jo likučių buvo aptikta vandenyje, dirvožemyje, maisto produktuose ir gėrimuose bei nevalgomuose dalykuose, taip pat žmogaus organizme (pvz., šlapime);
 - D. kadangi 2014 m. Europos Sąjungos pesticidų likučių koncentracijos maisto produktuose ataskaitoje, paskelbtoje 2016 m. spalio 26 d., EFSA pažymėjo, kad valstybės narės paėmė nedaug aliejinių augalų sėklų ir sojų mėginių, nors tikėtina, kad šie kultūriniai augalai purškiami glifosatu, todėl juose galima tikėtis jo likučių; kadangi, pasak EFSA, neturima jokios informacijos apie glifosato likučius gyvūniniuose produktuose; kadangi EFSA manė, kad statistiniu požiūriu rezultatai nėra labai pagrįsti;
 - E. kadangi EFSA 2015 m. valstybėms narėms rekomendavo atlikti daugiau tyrimų siekiant nustatyti glifosato ir susijusių likučių (pvz., trimetilsulfonio) kiekį maisto produktuose, kuriuos auginant leidžiama naudoti glifosatą, todėl tam tikras kiekis jo likučių juose yra tikėtinas; kadangi, visų pirma, reikėtų imti daugiau sojų, kukurūzų ir aliejinių rapsų mėginių; kadangi valstybės narės taip pat raginamos kurti ir (arba) įgyvendinti turimus analizės metodus, skirtus su glifosatu susijusiems metabolitams kontroliuoti, ir dalytis rezultatais su EFSA;
 - F. kadangi glifosatas – neselektyvus herbicidas, sunaikinantis visus žolynus; kadangi jis veikia įsiterpdamas į vadinamąjį šikimato kelią, kuris taip pat aptinkamas dumbliuose, bakterijose ir grybuose; kadangi nustatyta, kad glifosato komercinių formulių poveikis *Escherichia coli* ir *Salmonella enterica* serologiniam tipui *Typhimurium* lemia pakitusią reakciją į antibiotikų poveikį;

¹ ECI(2017)000002.

- G. kadangi pagal Reglamentą (EB) Nr. 1107/2009 veiklioji medžiaga gali būti patvirtinta, tik jei ji nėra arba nebus priskirta prie 1A ar 1B kancerogenų kategorijos pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008, nebent veikliosios medžiagos poveikis žmonėms yra nedidelis arba augalui gresiančio rimto pavojaus negalima pašalinti kitomis turimomis priemonėmis;
- H. kadangi 2015 m. kovo mėn. Tarptautinė vėžio mokslinių tyrimų agentūra, remdamasi tuo, jog esama nedaug žmonių susirgimo vėžiu įrodymų (remtasi tikro poveikio atvejais), pakankamai laboratorinių gyvūnų susirgimo vėžiu įrodymų (grynojo glifosato tyrimai) ir svarių mechanistinės informacijos, susijusios su grynojo glifosato ir glifosato preparatų kancerogeniškumu (genotoksiškumu ir oksidaciniu stresu), įrodymų, glifosatą priskyre prie galimai kancerogeninį poveikį žmonėms turinčių medžiagų (2A grupė); kadangi Tarptautinės vėžio mokslinių tyrimų agentūros taikyti kriterijai gali būti palyginti su 1B kategorijos kriterijais, nustatytais Reglamente (EB) Nr. 1272/2008;
- I. kadangi 2015 m. lapkričio mėn. EFSA užbaigė glifosato rizikos vertinimo tarpusavio peržiūrą ir padarė išvadą, kad glifosatas neturėtų kelti žmonėms kancerogeninio pavojaus ir kad turimais duomenimis negalima pagrįsti to, jog glifosatas pagal Reglamentą (EB) Nr. 1272/2008 yra priskirtas prie galimai kancerogeninį poveikį turinčių medžiagų; kadangi 2017 m. kovo mėn. ECHA Rizikos vertinimo komitetas (RAC) bendru sutarimu nusprendė, kad nėra įrodymų, kuriais remiantis ir atsižvelgiant į turimą informaciją glifosatą būtų galima susieti su žmonių susirgimo vėžiu atvejais, ir kad glifosatas neturėtų būti priskiriamas prie medžiagų, sukeliančių genetinius sutrikimus (mutagenų) arba darančių neigiamą poveikį reprodukcinėms funkcijoms;
- J. kadangi, atsižvelgdamas į ieškovų, teigiančių, kad dėl glifosato poveikio jiems išsivystė ne Hodžkino limfoma, bylinėjimąsi Jungtinėse Amerikos Valstijose, teismas atskleidė bendrovės „Monsanto“, produkto „Roundup“, kurio veiklioji medžiaga yra glifosatas, savininkės ir gamintojos, vidaus dokumentus; kadangi atskleidus susirašinėjimo informaciją pradėdama abejoti kai kurių ir bendrovės „Monsanto“ remtų, ir galbūt nepriklausomų tyrimų, kuriais, be kita ko, rėmėsi EFSA ir ECHA vertindamos glifosato saugą, patikimumu; kadangi šiuo atžvilgiu nepaprastai svarbu užtikrinti mokslinių tyrimų ir kitų neapdorotų duomenų, kuriais grindžiami tyrimai, skaidrumą ir prieinamumą visuomenei;
- K. kadangi ECHA padarė išvadą dėl glifosato kancerogeniškumo ir pareiškė, kad glifosatas labai pažeidžia akis, yra toksiškas vandens organizmams ir daro ilgalaikį poveikį;
- L. kadangi 2016 m. balandžio 13 d., prieš atliekant techninio pobūdžio glifosato naudojimo termino pratęsimą 18 mėnesių (o tai buvo padaryta 2016 m. birželio 29 d.), Parlamentas priėmė rezoliuciją, kurioje Komisija raginama pratęsti glifosato patvirtinimo galiojimą septyneriems metams, tačiau taip pat atkreiptas dėmesys į tai, kad Komisija neturėtų leisti glifosato naudoti ne specialistų reikmėms, viešuosiuose parkuose, viešosiose žaidimų aikštelėse ir viešuosiuose soduose ar netoli jų arba žemės ūkio reikmėms tais atvejais, kai piktžolėms naikinti pakanka integruotųjų kenksmingųjų organizmų kontrolės sistemų;
- M. kadangi 2016 m. balandžio 13 d. Parlamento rezoliucijoje Komisija ir EFSA taip pat yra raginamos, atsižvelgiant į viršesnį viešąjį interesą atskleisti informaciją, nedelsiant atskleisti visus mokslinius įrodymus, kuriais buvo remtasi teigiamai klasifikuojant

glifosatą ir teikiant pasiūlymą dėl patvirtinimo galiojimo pratęsimo; kadangi moksliniai įrodymai kol kas dar neatskleisti;

- N. kadangi įgyvendinimo priemonės projekto 13 konstatuojamojoje dalyje nurodytoje Europos piliečių iniciatyvoje, per trumpiau nei metus susirinkusioje daugiau kaip milijoną Europos piliečių parašų, ne tik konkrečiai minimas glifosatas (t. y. nustatant vieną iš trijų iniciatyvos tikslų), bet ir aiškiai raginama „uždrausti glifosatą ir apsaugoti žmones ir aplinką nuo toksiškų pesticidų“; kadangi Komisijai ši Europos piliečių iniciatyva buvo pateikta 2017 m. spalio 6 d. ir ji turi dėl šios iniciatyvos atsakyti iki 2018 m. sausio 8 d.;
- O. kadangi, pagal Reglamento (EB) Nr. 1107/2009 13 straipsnį, bet koks sprendimas dėl veikliosios medžiagos patvirtinimo turi būti grindžiamas EFSA peržiūros ataskaita, kitais su svarstomu klausimu pagrįstai susijusiais veiksniais ir atsargumo principu;
- P. kadangi Komisijos įgyvendinimo reglamento projekte, pagrįstame Vokietijos federalinio rizikos vertinimo instituto, EFSA ir ECHA atliktu moksliniu vertinimu, vis dėlto siūloma pratęsti glifosato patvirtinimo galiojimą iki 2027 m. gruodžio 15 d., t. y. 10 metų; kadangi tai būtų taikoma nuo 2017 m. gruodžio 16 d.;
- Q. kadangi įgyvendinimo reglamento projekto, kuriuo pratęsiamas veikliosios medžiagos glifosato patvirtinimo galiojimas, I priede išdėstytos konkrečios nuostatos Sąjungos lygmeniu nėra privalomos – atsakomybė perduodama valstybėms narėms;
- R. kadangi savo 2017 m. vasario 15 d. rezoliucijoje dėl nedidelės rizikos biologinės kilmės pesticidų¹ Parlamentas pabrėžė, kad, siekiant skatinti kurti nedidelės rizikos biologinės kilmės pesticidus, išduoti leidimus juos naudoti ir pateikti juos Sąjungos rinkai, reikia peržiūrėti Reglamentą (EB) Nr. 1107/2009, ir paragino Komisiją, siekiant nustatyti spartų nedidelės rizikos biologinės kilmės pesticidų vertinimo, leidimų išdavimo ir registravimo procesą, iki 2018 m. pabaigos pateikti konkretų pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo būtų iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1107/2009, kuriam nebūtų atliekama bendra peržiūra pagal Reglamentavimo kokybės ir rezultatų programos (REFIT) iniciatyvą;
- S. kadangi Komisijos komunikatas dėl bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP) ateities buvo pateiktas skelbti iki 2017 m. pabaigos, o pateikti pasiūlymai dėl biudžeto – 2018 m. gegužės mėn.;
- 1. mano, kad Komisijos įgyvendinimo reglamento projektu neužtikrinama aukšto lygio žmonių ir gyvūnų sveikatos ir aplinkos apsauga, pagal jį netaikomas atsargumo principas ir jis viršija Reglamente (EB) Nr. 1107/2009 numatytus įgyvendinimo įgaliojimus;
- 2. ragina Komisiją atšaukti įgyvendinimo reglamento projektą ir pateikti naują įgyvendinimo reglamento projektą pagal Reglamente (EB) Nr. 1107/2009 nustatytus reikalavimus, t. y. atsižvelgiant ne tik į EFSA nuomonę, bet ir į kitus pagrįstus veiksnius ir atsargumo principą;

¹ Priimti tekstai, P8_TA(2017)0042.

3. ragina Komisiją ir valstybes nares po 2017 m. gruodžio 15 d. neleisti glifosato naudoti ne specialistų reikmėms, viešuosiuose parkuose, viešosiose žaidimų aikštelėse ir viešuosiuose soduose ar netoli jų;
4. ragina Komisiją ir valstybes nares po 2017 m. gruodžio 15 d. visų pirma neleisti glifosato naudoti žemės ūkio reikmėms tais atvejais, kai piktžolėms naikinti pakanka integruotųjų kenksmingųjų organizmų kontrolės sistemų;
5. ragina Komisiją patvirtinti būtinas priemones, kuriomis Europos Sąjungoje būtų siekiama laipsniškai panaikinti veikliąją medžiagą glifosatą ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 15 d., užtikrinant, kad po šios datos glifosato visiškai nebūtų leidžiama naudoti ir nebūtų pratęsiamas glifosato patvirtinimo galiojimo laikotarpis arba Reglamento (EB) Nr. 1107/2009 32 straipsnyje nurodytas laikotarpis;
6. teigiamai vertina tai, kad pasiūlyta uždrausti polietoksiluotą lajaus aminą naudoti augalų apsaugos produktuose, kurių sudėtyje yra glifosato; ragina Komisiją ir valstybes nares greičiau parengti koformuliantų, kurių neleidžiama įtraukti į augalų apsaugos produktų sudėtį, sąrašą;
7. ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad mokslinis pesticidų, kuriems naudoti siekiama gauti ES teisės aktuose numatytą leidimą, vertinimas būtų pagrįstas tik paskelbtų nepriklausomų, tos pačios rūšies specialistų patikrintų ir kompetentingų valdžios institucijų užsakytų tyrimų rezultatais; mano, kad šiam tikslui gali būti atliekama Reglamento (EB) Nr. 1107/2009 peržiūros pagal REFIT iniciatyvą procedūra; be to, mano, kad EFSA ir ECHA turėtų būti suteikta pakankamai išteklių, kad jos galėtų padidinti savo pajėgumus, suteikti galimybę užsakyti nepriklausomus mokslinius tyrimus ir toliau užtikrinti, kad būtų taikomi aukščiausi moksliniai standartai ir užtikrinama ES piliečių sveikatos apsauga ir sauga;
8. ragina Komisiją ir valstybes nares, siekiant spręsti EFSA nurodytą dabartinę trūkstamų duomenų problemą, užtikrinti, kad būtų pakankamai tikrinama ir stebima, ar Sąjungoje gaminamuose ir į ją importuojamuose pašaruose, maisto produktuose ir gėrimuose nėra glifosato likučių;
9. ragina Komisiją ir valstybes nares finansuoti mokslinius tyrimus ir inovacijas, susijusius su tvariais ir ekonomiškais kenksmingųjų organizmų kontrolės produktų sprendimais, siekiant užtikrinti aukšto lygio žmonių ir gyvūnų sveikatos ir aplinkos apsaugą;
10. ragina Komisiją ir valstybes nares siūlyti tinkamas žemės ūkio sektoriui skirtas pereinamojo laikotarpio priemones ir skelbti rekomendacinį dokumentą, kuriame būtų išdėstytos visos galimos saugesnės, nedidelės rizikos alternatyvos, siekiant padėti žemės ūkio sektoriui veikliosios medžiagos glifosato laipsniško panaikinimo laikotarpiu, ir visi ištekliai, kuriais žemės ūkio sektoriuje jau galima naudotis atsižvelgiant į dabartinę BŽŪP;
11. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai ir valstybių narių vyriausybėms bei parlamentams.